

Doc. MUDr. Adela Bártová, CSc. (1927–2018)

Ve velikonočním čase letošního roku nás dostihla smutná zpráva o odchodu doc. MUDr. Adely Bártové, CSc., významné české lékařky a imunogenetičky. Zemřela po krátké nemoci ve věku 91 let. Rádi bychom připomněli bohatý a produktivní profesní život této mimořádné osobnosti.

Paní doc. Bártová studovala Lékařskou fakultu v Brně, studium zakončila v Olomouci na Lékařské fakultě Univerzity Palackého (UP), kde začala pracovat a později i vyučovat na interní klinice. Mimo vlastní klinické práce jí velmi zaujal obor transplantační imunologie a imunogenetiky, kterému se poté během své profesní dráhy systematicky věnovala.

Jako vedoucí Krevní banky Fakultní nemocnice v Olomouci založila laboratoř pro vyšetřování HLA znaků tkáňové slučitelnosti a tím významně podpořila rozvoj transplantačních programů. Díky úsilí a skutečně průkopnické práci doc. Bártové a jejích spolupracovníků překročilo renomé této laboratoře brzy hranice bývalého Československa. Navázala spolupráci s řadou významných domácích i zahraničních pracovišť, např. s vídeňským Ústavem pro sérologii krevních skupin prof. Mayra nebo mnichovskou laboratoří prof. Alberta na Ludwig-Maximilians-Universität. V Olomouci zorganizovala několik mezinárodních HLA workshopů a její laboratoř získala v roce 1997, jako první v bývalém východním bloku, prestižní akreditaci Evropské federace pro imunogenetiku.

Kromě klinické medicíny a laboratorní diagnostiky se paní docentka aktivně věnovala také vědecké práci a výuce. Autorsky se podílela na řadě významných publikací, např. o vztahu imunitních genů k riziku nemoci, jako jsou celiakie nebo sarkoidóza.

Paní doc. Bártová se začátkem devadesátých let osobně výrazně zasadila o zahájení činnosti Českého národního registru dárců kostní dřeně, kdy její laboratorní podpora byla zásadním faktorem, který převážil negativní ministerské stanovisko vůči odvážnému projektu dr. Kozy. Za svůj příspěvek k rozvoji programu transplantací kostní dřeně obdržela v roce 2015 celostátní Cenu Kolegia pro udílení cen mecenášům, morálním vzorům a dobrodincům v ČR. Mezi další významná ocenění práce paní docentky patří Zlatá medaile UP. U příležitosti devadesátých narozenin získala také Pamětní medaili UP. V prosinci loňského roku byla vyznamenána zlatou pamětní medailí Jana Evangelisty

Paní doc. Bártová během mezinárodní „East-West Immunogenetics Conference“ v březnu 2017 v Olomouci.

Purkyně České lékařské společnosti, kterou převzala v plné duševní i fyzické svěžesti.

Pod vedením paní docentky prošlo olomouckou HLA laboratoří mnoho studentů, kterým byla školitelkou, vzorem a inspirací v počátcích jejich vědecké i profesní dráhy; řada z nich dnes působí jako přední odborníci medicínské praxe i výzkumu. Paní doc. Bártová se vždy živě a s příslovečným elánem zajímala o aktivity svých bývalých pracovišť, studentů a prostřednictvím časté účasti na odborných akcích sledovala také medicínský vývoj v širším kontextu. Udělala si však také čas na vážnou hudbu, výtvarné umění a odpočinula si při práci na zahradě.

Vážená paní docentko, děkujeme Vám za vše, co jste vykonala pro své kolegy, studenty i pacienty a čím jste se navždy zapsala do srdcí nejen svých nejbližších, ale i těch, kteří měli tu čest se s Vámi potkat a poznat Vás.

Čest Vaší památce.

Za bývalé žáky paní docentky
**František Mrázek, Jiří Drábek, Zuzana Ambrůzová,
Marián Hajdúch a Martin Petřek**